

पणन हंगाम २०२३-२४ मध्ये किमान आधारभूत किंमत खरेदी योजनेतर्गत खरेदी केलेल्या धानाच्या साठवणुकीकरीता योजनेतर्गत कार्यरत धान खरेदी केंद्रांना केंद्र शासनाकडून देण्यात येणाऱ्या गोदाम भाड्याव्यतिरिक्त राज्य शासनाकडून रु. २.४०/- प्रती क्विंटल प्रति महिना याप्रमाणे २ महिन्यांकरिता अतिरिक्त गोदाम भाडे देण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग
शासन निर्णय क्र. धानभ-१२२२/प्र.क्र.१२३(भाग १) /ना.पु.२९
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक: १४/१०/ २०२४.

वाचा -

१. अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र.खरेदी-११२३/प्र.क्र.१२३/ना.पु.२९, दि.०९.११.२०२३
२. अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, शासन परिपत्रक क्र.धानभ-१३२३/प्र.क्र.१९०/नापु.२९, दि.२४.११.२०२३.

प्रस्तावना:-

किमान आधारभूत किंमत खरेदी योजना ही १००% केंद्र पुरस्कृत योजना असून या योजनेअंतर्गत केंद्र शासन निरनिराळ्या पिकांच्या किमान आधारभूत किंमती जाहीर करते. आधारभूत किंमतीचा लाभ शेतकऱ्यांना होण्याच्या दृष्टीने व त्यांना हमी भावापेक्षा कमी किंमतीने (डीस्ट्रेस सेल) धान्य विकावे लागू नये, म्हणून राज्य शासनातर्फे अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभागाकडून केंद्र शासनाने विहीत केलेल्या दर्जाच्या धानाची व भरडधान्याची (ज्वारी, बाजरी, मका व रागी) खरेदी करण्यात येते.

महाराष्ट्र राज्यात केंद्र शासनाची "नोडल एजन्सी" म्हणून भारतीय अन्न महामंडळ काम पाहते, तर भारतीय अन्न महामंडळाच्यावतीने राज्यशासनामार्फत महाराष्ट्र राज्यात सदर योजनेची अंमलबजावणी महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ, मुंबई (बिगर आदिवासी क्षेत्रात) व महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक (आदिवासी क्षेत्रात) या दोन अभिकर्ता संस्थांमार्फत करण्यात येते.

केंद्र शासन, राज्य शासन व अभिकर्ता संस्था यांनी वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या सुचनांचे अभिपालन करून धान खरेदीची प्रत्यक्ष प्रक्रिया उपअभिकर्ता संस्थामार्फत करण्यात येते. या उपअभिकर्ता संस्था धान खरेदी करून त्याची त्यांच्याकडील गोदामांमध्ये साठवणुक करतात. धान खरेदी केलेल्या दिनांकापासून ते भरडाईसाठी देण्यात येणा-या कालावधीपर्यंत हा धान खरेदी केंद्रांच्या ताब्यात असतो. यासाठी केंद्र शासनाकडून खरेदी संस्थांना २ महिन्यांकरिता रु. २.४० प्रति क्विंटल प्रति महिना या दराने गोदाम भाडे दिले जाते.

पणन हंगाम २०२३-२४ मध्ये विविध कारणांस्तव धान साठवणुक कालावधी वाढला आहे. यामुळे संपूर्ण धान साठवणुक कालावधीसाठी गोदाम भाडे मंजूर करण्यासाठी खरेदी केंद्रे, खरेदी केंद्रांच्या संघटना, विविध लोकप्रतिनिधी यांच्याकडून वारंवार मागणी करण्यात येत होती.

उपरोक्त अनुषंगाने पणन हंगाम २०२३-२४ मध्ये किमान आधारभूत किंमत खरेदी योजनेतर्गत खरेदी केलेल्या धानाच्या साठवणुकीकरीता योजनेतर्गत कार्यरत धान खरेदी केंद्रांना, केंद्र शासनाकडून

देण्यात येणाऱ्या गोदाम भाडे दराव्यतिरिक्त राज्य शासनाकडून रु. २. ४० प्रती क्विंटल प्रति महिना याप्रमाणे २ महिन्यांचे अतिरिक्त गोदाम भाडे देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

पणन हंगाम २०२३-२४ मध्ये किमान आधारभूत किंमत खरेदी योजनेतर्गत खरेदी केलेल्या धानाच्या साठवणूकीकरीता योजनेतर्गत कार्यरत धान खरेदी केंद्रांना, केंद्र शासनाकडून देण्यात गोदाम भाडे दराव्यतिरिक्त राज्य शासनाकडून रु. २. ४० प्रती क्विंटल प्रति महिना याप्रमाणे २ महिन्यांचे अतिरिक्त गोदाम भाडे देण्यास राज्य शासनाची मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

२. ज्या धानाची उचल २ महिन्यांच्या विहीत कालावधीमध्ये झाली असेल अशा धानाच्या साठवणूकीसाठी अतिरिक्त गोदाम भाडे देय होणार नाही. याकरिता दोन्ही अभिकर्ता संस्थांनी त्यांच्या मुख्यालयामार्फत यासंबंधी खातरजमा व देयकांची अचूक परिगणना करून उप सचिव व वित्तीय सल्लागार यांच्याकडे देयके सादर करावीत. तदनंतर उप सचिव व वित्तीय सल्लागार यांनी एकत्रित प्रत्यक्ष आर्थिक भाराची रक्कम उप सचिव (नापु २९) यांच्याकडे सादर करावी.त्यास विभागस्तरावरून मान्यता मिळाल्यानंतर सदर देयके अदा करण्याबाबत वित्तीय सल्लागार व उप सचिव कार्यालयामार्फत कार्यवाही करण्यात यावी.

३. प्रस्तुतचा खर्च प्रचलित पद्धतीनुसार विभागाच्या स्वीय प्रपंची लेख्यातून (PLA) भागविण्यात यावा. तसेच सदर खर्चाची प्रतिपूर्ती पुरवणी मागणीद्वारे वित्त विभागाकडून प्राप्त करून घेण्यात यावा.

४. याकरिता होणारा खर्च मुख्य लेखाशीर्ष ४४०८ ०३९१ अंतर्गत सन २०२४-२५ करिता मंजूर तरतूदीमधून करण्यात यावा. तसेच सदर खर्चाची प्रतिपूर्ती मुख्य लेखाशीर्ष २४०८ ०५३८ अंतर्गत करण्यात यावी.

५. सदर शासन निर्णय, वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.३८३/व्यय-१०, दि.०१/१०/२०२४ अन्वये दिलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. उक्त शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२४१०१४११०१०९३००६ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(राजश्री सारंग)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.राज्यपाल यांचे सचिव.
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे सचिव.
- ३) मा.मंत्री, वित्त यांचे खाजगी सचिव.
- ४) मा.मंत्री, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण यांचे खाजगी सचिव.
- ५) मा.मंत्री, पणन यांचे खाजगी सचिव.
- ६) मा.मंत्री, आदिवासी विकास, यांचे खाजगी सचिव.

- ७) मा.विरोधी पक्ष नेते (विधानसभा, विधानपरिषद)
- ८) मा.सर्व मंत्री, यांचे खाजगी सचिव.
- ९) सर्व विधानपरिषद सदस्य व विधानसभा सदस्य.
- १०) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) अपर मुख्य सचिव, (वित्त) महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) अपर मुख्य सचिव, कृषि व प.दु.म. विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३) अपर मुख्य सचिव (पणन), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १४) अपर मुख्य सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १५) प्रधान सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग.
- १६) सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १७) सर्व विभागीय आयुक्त.
- १८) सर्व जिल्हाधिकारी.
- १९) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र स्टेट को.ऑप.मार्केटिंग फेडरेशन लि., मुंबई.
- २०) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक.
- २१) नियंत्रक (शिधावाटप) व संचालक नागरी पुरवठा(गो/वा), मुंबई.
- २२) सर्व उप आयुक्त (पुरवठा).
- २३) सर्व जिल्हा पुरवठा अधिकारी.
- २४) सर्व अन्नधान्य वितरण अधिकारी.
- २५) वित्तीय सल्लागार व उप सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई.
- २६) उप संचालक, नागरी पुरवठा, पुरवठा आयुक्त कार्यालय, मुंबई.
- २७) सर्व सहसचिव/उप सचिव/अवर सचिव/सर्व अधिकारी, अनापु व ग्रासंवि, मंत्रालय, मुंबई.
- २८) सरव्यवस्थापक, भारतीय अन्न महामंडळ, बोरीवली, मुंबई.
- २९) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई (५ प्रती).
- ३०) ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, ग्रंथालय ६ वा मजला, विधान भवन, मुंबई. (१०प्रती)
- ३१) मान्यताप्राप्त राजकीय पक्षांची कार्यालये, (प्रत्येकी ५ प्रती)
- ३२) निवड नस्ती (नापु-२९).